

Розділ 2. ОЙКОНІМІЯ

Р.С. ЗІНЧУК
(Луцьк)

ДІАЛЕКТНІ ВИЯВИ СЛОВОЗМІНИ ОЙКОНІМІВ У ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ ГОВІРКАХ

УДК 811. 161. 2'282: 811. 161. 2'373. 2 (477. 82)

Зінчук Р.С. Діалектні вияви словозміни ойконімів у західнополіських говірках; 10 стор.; кількість бібліографічних джерел – 8; мова українська.

Анотація. Простежено діалектні вияви формотвірної системи ойконімів у західнополіських говірках, зауважено ряд архаїчних структур. Встановлено, що аналізовані оніми, зберігаючи як давні мовні явища, так і фонетико-морфологічні новотвори, типові для відповідного діалектного ареалу, можуть слугувати одним із джерел вивчення його специфічних рис.

Ключові слова: західнополіські говірки, словозміна, ойконім, давня словоформа, граматична аналогія, флексія.

Resume. The dialectal cases of the form producing system of names of settlement in Western Polissyan dialects are traced, a number of archaic structures are observed. It has been pointed out that the onyms under consideration preserving the archaic lingual phenomena as well as new phonetico-morphological forms which are typical for a certain dialectal area, may serve as one of the sources of studying its specific features.

Key words: Western Polissyan dialects, word modification, name of a settlement, archaic word form, grammatical analogy, flection.

Український ойконімний простір із живими свідченнями про слов'янську і дослов'янську субстратну архаїку, про міжмовні інтерферативні процеси та міждіалектні взаємопливи [6, с. 690] віддавна привертає увагу дослідників як невичерпне джерело лінгвістичних студій. Результати наукових пошуків мовознавців розкривають словотвірну структуру відповідних географічних номенів, семантичне розмаїття їхніх твірних основ. Цінними є праці в царині етимологічної інтерпретації ойконімів [7, с. 8].

Однак досі немає спеціального дослідження особливостей формотворення цих онімів у діалектному оточенні. Подібні спостереження мають важливе значення для вивчення історії мови, оскільки говірки акумулюють значний потенціал давніх словоформ, зокрема й ойконімних, що в процесі історичного розвитку мови зазнали впливу літературної уніфікації. Не менш важливі такі студії для розширення інформаційного зりзу сучасного стану діалектної словозмінної системи. Правда, досить перспективний для наукового аналізу фактичний матеріал позначений складністю його фіксації: відповіді респондентів на питання навіть найдокладніших програм часто

не дають очікуваного результату. Оптимальний спосіб засвідчити такі форми – тривале спостереження над спонтанним діалектним мовленням.

Живомовні свідчення поліщуків і стали підґрунттям для опрацювання діалектної специфіки уживаних на Західному Поліссі географічних номенів з огляду на архаїчні та інноваційні вияви їх формотвірної структури.

Засвідчені в досліджуваному говірковому ареалі ойконіми на -о на зразок *Дубéчно, Лíпно, Мíзово, Пнівно, Топíльно* вказують на збереження історичної флексії Н. в. одн. давніх коротких прикметників с. р., субстантивованих у назвах відповідних населених пунктів. Закінчення -о в аналізованих онімних структурах фіксують також писемні пам'ятки різних хронологічних зрізів¹: *село Коморово монастырское* (1571) [8, с. 67], *Сушичъно* (1444), *на Суши(ч)но* (1570) [8, с. 130]. В історичних джерелах пізнішої часової атрибутації подекуди помітна тенденція до поступової уніфікації ад'ективної словозміні зі звуженням сфери функціонування коротких прикметників; пор.: *Комарово* (1546) і *Komorowe* (1790) [8, с. 67]. Перші фіксації новосформованих ад'ективів с. р. на -е засвідчені дослідниками українських грамот XIV – XV ст. [3, с. 80]. Згодом такі форми закріплені літературною нормою; пор. офіційні назви зауважених населених пунктів²: Дубéчне Ст, Комарóве Ст, Комарóве Рт, Лíпне Кvr, Мíзове Ст, Пнівне К-K, Сошичne K-, Топíльне Рж.

У народнорозмовній традиції Західного Полісся збережено фіковану писемною пам'яtkою ойконімну структуру *Solovie* (1765) [8, с. 129]; пор. з мовлення поліщуків: *так дорóго ішли на М'іци / на Сóловéе / на грáбовс'к'i mögilk'i / i до Кóвл'a*. Сучасна форма населеного пункту Солов'ї Ст, на думку В. П. Шульгача, видозмінена і переоформлена за аналогією до назв типу Івани, Сукачі тощо [8, с. 129]. Зауважимо також, що діалектне оточення вплинуло на акцентуаційний вияв географічного номена: в говірках фіксуємо кореневий наголос, в офіційній назві наголошене закінчення.

Відмінності супроти літературної мови простежено в оформленні ойконіма Ратне. Субстантивований давній короткий прикметник, що, як правило, вживаний поліщуками з історично закономірним закінченням -о (*Rátino*), внаслідок словотвірної субституції може набувати форми *Rátin'*: *колýс' ходýли в Rátin'* за сýл':у, *iшла в Rátin'* на базár, *вже в Rátin'* куповáли. Зміна формальної організації ойконіма (суфікса і флексії) зумовила

¹ Покликання на історичні джерела як цитати з етимологічного словника-довідника В.П. Шульгача (див. позицію 8 у списку використаної літератури).

² Всі офіційні назви населених пунктів подаємо за “Словником географічних назв” В.О. Горпинича (див. позицію 2 у списку використаної літератури).

Розділ 2. ОЙКОНІМІЯ

його родове переосмислення (з середнього роду на чоловічий). Імовірний також уплив словотвірного типу на *-ин'*, правда, зі зміною наголосу в діалектній назві; пор. офіційні: Датинь Рт, Щитинь Лбш, а також народнорозмовне: *Л'убовин'* (Любомль).

Говіркові закономірності реалізації категорії роду засвідчують й інші географічні номени, фіксовані при спостереженні над спонтанним діалектним мовленням жителів Західного Полісся; пор.: *йа ходи́ла за п'ятам' к'іломитру Кумар'ів, гуси забра́ла та хучí в Кумарів*. Офіційна назва населеного пункту Комарове Ст у народнорозмовній традиції функціонує як онім ч. р. *Кумарів* (діалектним впливом позначена також фонетична реалізація ойконіма: *о → [и] в наголошеному новозакритому складі).

Продуктивність процесу переоформлення на нульове закінчення як формальний показник ч. р. підтверджують західнополіські вияви переосмислення апелятивів с. р.; пор. фікації Г. Л. Аркушина: *багнó – багón, свéрдолó – свéрдел, л'íжко – лúжок* (чо в тибé ше лúжок не застéл'ани?), *шосé – шос* та ін. [1, с. 22].

Окремі реченеві конструкції, вживані поліщуками, засвідчують актуалізацію числового протиставлення однинних за літературною нормою географічних номенів: *рóбит' в Л'убл'ін'ц'ах* зубníм врачóм, *носí'ла в Рóжище братуви йісти, в Рóжищах* був так'ї богатіi поул'ák, мойá нив'істка *C':édl'iич, хáту продалиe в Торгóвища*; пор. офіційні назви цих населених пунктів: Люблинець Квл, Рóжище Рж, Сéдлице Лбш, Торгóвище Тр.

Яскраво виражену народнорозмовну традицію у використанні ойконімних словоформ підтверджують фіксовані на Західному Поліссі структури Р. в. одн. відповідних онімів ж. р. Через типове для говірок описаного ареалу обниження і розширення артикуляції ненаголошеного [и] у формах з основою їа твердий приголосний домінує закінчення *-и^e*: *тириd смéрт'у його приiшóв миндál' з Москvié за отвáгу, булá йіdná вчи́тил'ка з Mo'скvié*.

Закономірності діалектного формотворення виявляють також структури із задньоязиковим кінцевим приголосним. Поряд із передбаченим літературною нормою звуковим виявом у сполучках *кы, *хы: *с'удá зáмуж приiшлá з Бужáнки* (Бужанка Ів), живомовні свідчення вказують на некодифікований процес вторинного пом'якшення задньоязикових консонантів: *с Kamenúх'i чули йак mi кричáли* (Кам'януха Мн), *йіхали аж до Paxválo'вк'i* (Рафаїлівка Вл).

У Р. в. одн. ойконімів ж. р. з основою на свистячий фіксоване закінчення *-и*, що позначене наслідками депалatalізації історично м'якого приго-

лосного: *йіднá бáба З:али^oсици роз^cкáзувала* (Залýсиця Рт), *вz'алá приíмакá Ж:ил'зници* (Залíзница Лбш), *йíхали так с Корý^eтници аж до Вустí^eлуѓа* (Корýтиця В-В).

Вплив характерних для досліджуваних говірок особливостей діалектної словозміни виявлено в оформленні онімізованих прикметниківих структур ж. р., Р. в. одн. яких у ненаголошенні позиції представлений флексією *-ий*, що, за припущенням дослідників, “розвинулася з давньої *-ыѣ*” [5, с. 155–156]: *вz'ев з Гути Камíнський сib'н д'івчину* (Гута-Камінська К-К), *там гán'a З:елéний n'íde* (Зелéна Квл).

3. в. одн. ойконіма Зоря В-В позначений типовим для описаного ареалу явищем ствердіння історично м'якого сонорного вібрента [r']; ¹пор. з мовлення поліщуків: *то був Пúзув то^oд'íше / то вже впóсл'а пирим'íнували на Зору*.

Про варіантність словозмінних афіксів в окремій ланці відмінкової парадигми свідчать спостережені в західнополіській народнорозмовній традиції форми О. в. одн. географічних номенів ж. р. Аналізована відмінкова позиція, як правило, позначена збереженням історично закономірного закінчення твердої групи *-ой*: *дис' там за Рок'етоїу ти^eй миск'é роби^eли* (Рокута Ст). Частотність використання зауваженої флексії в досліджуваних говірках збільшує дія граматичної аналогії, що нівелює абсолютну послідовність розрізнення форм твердої та м'якої груп на діалектному ґрунті: *онде в тим бóци за Красновóл'оїу* (Красновóля Mn). Вживані поліщуками словоформи О. в. одн. ойконімів ж. р. на *-o'їу* відбувають характерне для окремих говіркових масивів Західного Полісся посилення лабіалізації ненаголошеного [o]: *пуд сáмийу Каши́вко^oїу стойáли н'íмци* (Кашівка Квл), *гет за Рахвáлувко^oїу були^e / так втикали од н'íмц'uv* (Рафáлівка Вл), *тико снаráдув пок'éдали за Стобýхво^oїу* (Стобýхва К-К).

Діалектною специфікою позначене також оформлення М. в. одн. засвідчених ойконімів. Особливу активність при творенні відповідних словоформ у західнополіських говірках виявляє закінчення *-и*, вживане замість нормативного *-i*: *типéra йе у В'íдерти мли^eн* (Вíдерта К-К), *йідй'н брат В:и^eжси пострóйів хáту* (Старá Бýжівка Ст), *то в Гýти ти^eй лошк'é виливáли* (Старá Гýта Ст), дòвго *там в Стобýхви жили^e* (Стобýхва К-К); у власних назвах з основою на свистячий чи шиплячий така флексія відбуває наслідки депалatalізації історично м'яких консонантів: *тоно г'íкна повибивáло у Довжици* (Дóвжиця Mn), *буráк с'íхали в Каши́вци* (Кашівка Квл), *в Копачíвци* *йіднá гунўка йе* (Копачівка Рж), *два синý^e мáйу / то одý^eн от в Корýтници* (Корýтиця В-В), *базár там був у Мильнýци поль^eс'кii* (Мельнýця Квл), *в Сýтници в минé сво^cяк'í* (Сýтниця Mn), *дочká в*

Розділ 2. ОЙКОНІМІЯ

Tros' m'ú'ániči zámujgom (Тростянка Рж), дόси у B'íl'či жиувут' (Щитінська Воля Рт), н'імци ни булі в Йáблун'чи (Малá Я'блунька Mn), ѿ пітл'овала к'іл'ка разів у Гlúši (Веліка Глúша Лбш), в P'íiči був н'іміч' (Піща Шц).

Спорадично перед закінченням М. в. одн. ойконімів ж. р. відсутні наслідки другого перехідного пом'якшення задньоязикового; пор. з діалектного мовлення: *mút dorchá* булá / *в Gúti / i в Krásc'k'i* ѹїднá булá зámujgom (Kráска Рт).

Відмінності простежено в оформленні М. в. одн. двокомпонентних назв населених пунктів. Структури в Malái Glúši (Малá Глúша Лбш), в Starií Býčevi (Старá Býжівка Ст) засвідчують зумовлене наслідками фонетичних модифікацій давньої флексії закінчення *-i* ад'ективів та некодифіковане закінчення *-i* субстантивних словоформ. Поширені в західнополіських говірках і діалектні вияви аналізованої відмінкової позиції таких ойконімів з відсутнім кінцевим [i] прикметникового компонента: у B'íl'c'k'i Ból'i (Більська Воля Вл), у Vilič'k'i Glúši (Веліка Глúша Лбш), в Nóvi Býčevi (Нова Вýжва Ст).

Закономірності діалектного формотворення відбувають уживані поліщуками словоформи географічних номенів ч. р. Наши спостереження свідчать передусім про функціонування в народнорозмовній традиції кількох варіантів назви одного населеного пункту; пор.: в Kamin Kašírc'k'i двáц':*im'* *п'ят'* *к'ілómитрув но^uгáми хо^uдýли, п'їдимо в Kamin Košírsk* за тейу пишинíциу, ходýли в Kámin за сýл':*u*, за н'імц'ув робýєв у пол'íц'її нимéц'к'її в Kámina, мáїбути до Kámina йак'éх двáц':*im'* два ѿ тих к'ілóm'ítri.

Р. в. одн. деяких ойконімів ч. р. у мовленні жителів Західного Полісся представлений структурами з історичною флексією *-a* іменників давніх *-o-основ: *n'ímcí* вже *йíхали des' zvít:u* з Навóza, *o^ubózom* *йíхали stam'ít:u* с Xírcóna *c' ydýe* на západ. Такі форми закріплени літературною нормою: Навіз, -а Рж, Херсон, -а. Некодифіковане закінчення Р. в. одн. -у простежено в структурі з Markostávu; пор. зі Словника географічних назв: Маркостáв, -а В-В.

Закінчення *-e* відмінкової форми do Kovl'é (Кóвель, -я), фіксоване в досліджуваному ареалі, очевидно, засвідчує говіркову фонетичну закономірність переходу голосного [a] після м'якого приголосного в голосний переднього ряду [e]; пор. відповідні діалектні вияви зауважених у спонтанному діалектному мовленні апелятивів: *do koval'é, v kupt'é, kolо kon'é*.

Діалектну специфіку О. в. одн. виявляють структури із флексією *-om*, що в ойконімних назвах з основою на м'який та шиплячий постала внаслідок вирівнювання за зразком відповідних форм твердої групи: *dics'* в l'icáx

за Витон'іжом хавáлис'а (Вітоніж Рж), *в йак'іхос' клун'éх два дн'i сид'íв*
пуд^ш Кóвл'ом, то тáмика за Кóвл'ом робýли, нидалéко за Л'убóмл'ом забýли
брáта.

Типове для західнополіських говірок ствердіння давнього м'якого [р'] підтверджують відмінкові форми таких географічних номенів: *брат* був *в Житомири* в бул'н'їци, *в со^вбóри* *В:олоди^шмири* винчáлис'а, *тута в Зо^вруї* булá цéрква (Зоря В-В).

У західнополіській народнорозмовній традиції виявлено ряд ойконімних форм із закінченням М. в. одн. -и: *наїшлí на м'ину в Бýчини* (Бýчин Лбш), *посл'a в Датýни хýжий стáло* (Датýнь Рт), *мати йий' вуч'ít'л'куйу в Гýбини* (Гýбин Лк), *в Каráсини* бомбýли (Каráсин К-К), *в Рáдошини* ми^е винчáлис'а (Рáдошин Квл), *н'имци стойáли у Свýт'm'ази* (Свýтязь Шц), *син живé в Тóрчини* (Тóрчин Лц), *два рóки булá в Херсóни / заробл'áла.*

Флексія -и засвідчена в М. в. одн. номенів із суфіксом -ов-, який бере участь у творенні ойконімів від субстантивів твердої групи: *в éтому ... в Бихóви* виробл'áли ту чиритíц'у (Быхів Лбш), *три цéркви в нас в Лáврови* булó (Лаврів Лц), *вонá в Л'ёбви похорón'ана, навмéнча дочки в Лýкови* живé (Лýків Тр), *дис' там в Л'убýтови* іх побýли (Любýтів Квл), *в Xáркови* чи де покупл'éли тýeї молотárk'i. За аналогією до ойконімів цього типу, утворених від іменників твердої групи, суфікс -ов- та закінчення -и спостережені у похідних від субстантивів м'якої та мішаної груп: *йіднá жиdívka* вóде *в Máшови* хавáлас' (Máшів Лбм), *в нас онде в Л'уб'ишóви* був млен вод'анéй, *дочки в K'їзови* живé.

Суфікс -ов- в окремих західнополіських ойконімних структурах під впливом підвищення і звуження вимови ненаголошеного [о] репрезентований його модифікатом -o^uv- / -uv-: *ша ѹе вонá в Шéл'во^uви та iкóна* (Шéльвів Лк), *в Москв'i* йід'он син / дрýг'ї в Xáрко^uви, *там в Rádixuvi* тýeї жиd^{sh}к'é були^e (Рáдехів Лбм), *поховáли в свою сил'i в Старóму Zagóruvi* (Старýй Zagóрів Лк).

Спорадичні вияви флексії -i після суфікса -ов- простежено передусім у говірках, розташованих в ареалі західнополісько-волинського суміжжя: *слýхай де^ac' в Бýбнов'i* сп'ївáйут' (Бýбнів Лк), *в постолáх в нас не ходýли / в Пýзов'i* н'e (давня назва села Зоря В-В).

Серед форм М. в. одн. ойконімів ч. р. виявлено також структури на -у: *то в Berестéчку* булó багáто жиdív, *тут вже н'имци / a в Шáцку* ше сов'éцка влás'm'. Одиничним випадком представлена варіативна взаємозаміна флексій -у – -ови в аналізованій відмінковій позиції: *в Лýцку* їе дв'i вnýk'i, штýери м'ic'aци булá *в Лýцкови* в бул'н'їци.

Розділ 2. ОЙКОНІМІЯ

Закінчення -у в часто вживаній поліщуками структурі *в Кóвл'у* (вáпну то купл'али *в Кóвл'у*, май бáт'ко нубóшчик мав *в Кóвл'у* знакоми жиди^е, два рóки *в Кóвл'у* просéдив в т'урм'ї, *в Кóвл'у* його похорони^ели) розглядаємо як імовірний наслідок дії аналогії до відповідної флексії форм типу *в Луцку*, *в Донéц'ку*.

Характерним для говірок описаного ареалу є фонетичне оформлення та відмінювання географічних номенів с. р., які в літературній мові мають флексію *-a*. Н.-З. вв. одн. таких ойконімів у мовленні поліщуків представлени структурами із закінченням *-e*, що, за свідченням І. Г. Матвіяса, в північних українських говорах продовжує давнє *-ъе* [4, 86]: *Зáболот'е* бо мусто за болотом (Зáболоття Рт), *там* ие такé силó *Залáz'е* (Залáзя Лбш), *всéік'е* *Зарíч'е* в 'éгорило (Зарíччя Квл), *запíр'є* кон'е i *на П'ідр'їж'е* (Підрíжжя Квл). В О. в. одн. аналізованих онімів спостережено флексію *-im*: *там* *за Залáz'їм* ко^uпáйт' вáпно.

Живомовні свідчення вказують на збереження в ойконімних формах с. р. історичної флексії *-a* Р. в. одн. давніх коротких прикметників: *два рóк'ї ходíла чириз ден'* до *Гóловна* (Гóловне, -ого Лбм), *ми іни зуглéшилиса / вкóчи зайíхали ажíй до Пустíйна* (Постíйне, -ого Кс), *дóбре шо та д'íвчина булá з Рáтна* (Рáтне, -ого). Такі ж структури спостережено в писемних пам'ятках: з *Ратна* (1582) [8, 116], из села ... *Колодежна* (1537), с *Колодежна* (1637) [8, с. 67].

Давні ойконімні словоформи збережені і в М. в. одн.: *ton'iro* однá дочкá зáмужим *у Колóд'ажни* (Колóдяжне Квл), ц'айá мéншайá внúка то віéвчилас' а знов *у Рóвни*, стáршиi сiн *у Рáтни* кват'ру мáйе. Діалектне мовлення засвідчує також структури, які в аналізованій відмінковій позиції зазнали впливу літературної мови. Нормативне закінчення М. в. одн. таких номенів позначене, однак, говірковою специфікою; пор.: *йідéн жив у Ton'íl'no^umu* (флексія *-o^umu* як наслідок посилення лабіалізації ненаголосленого [o]), *дес' nu Róvnom* *ил'агáйiц:a* (закінчення *-om*, що постало з *-ому* шляхом редукції кінцевого [y]).

Вплив західнополіської народнорозмовної традиції простежено в структурі та формотворенні географічних номенів, уживаних тільки в множинній формі. Відмінним від офіційного є живомовне оформлення назв окремих населених пунктів; пор. зі спонтанного діалектного мовлення: *йідéн колхóз був на Ус'ичi Буйáн'i, всéн'ки Викторáн'i спалили*; пор. зі Словника географічних назв: Буйни Лц, Вікторяни Лц.

Ряд відмінкових форм із кінцевим шиплячим приголосним основи репрезентує часткове зневиразнення відмінностей, зумовлених поділом

відповідних структур на групи, через депалatalізацію історично м'якого консонанта: *Бу́шкувиčи во силó йе / то тóже ни булó хл'íба* (Бужковичі Ів), *там ̄е силó Жýричи / там ̄ет дис' коло Rátna* (Жýричі Рт), *ми вжє втиклí в Жýрavici* (Журáвичі Квр), *в силó Зámличи одигнáли* (Зámличі Лк), *наших братíв дес' повизлí в Man'évichi* (Манéвичі Mn), *ми^е повтикали самý'йі в Mik'éтичи* (Микýтичі В-В), забрали минé окóпи копáти аж *в Mił'el'ánoviči* (Миляновичі Тр), *типéра кáжут' Сосnýna / а то Bić skupiči булó rán'ше* (давня назва села Сосnýna Лк), *гóли пéчи і б'їшиничóго / тогó і пушлá наzва Xolópichí* (Холóпичі Лк), *дочká пушлá в Us'íchi zámuž* (Усичі Лп).

Відповідно до давньої флексії *-овъ Р. в. мн. іменників колишніх *-т-основ згідно з рефлексом етимологічного голосного в досліджуваному говірковому масиві засвідчено її фонетичний варіант – закінчення -иъ: *сóди купúти чи чогó / то йíхали до Bródiw* (Бróди, -ів Л). Діалектні особливості Р. в. мн. від аналізованих структур перейняли ойконімні форми, що за літературною нормою в засвідченій відмінковій позиції мають нульове закінчення: *однá загруб'íla з Галичán'íe* (Галичáни, -бн Гр). Протилежний напрям дії аналогії спостережено в словоформі *до Rýdnik*; пор.: *стáли наступáти на Жýravici / то ми вжє до Rýdnik* *йíхали / в Rýdnikaх булí* (Рýдники, -ів Mn).

У М. в. ойконімів із м'яким та шиплячим кінцевим приголосним фіксоване закінчення -ох як наслідок впливу відповідних субстантивних форм давніх *-й-основ: *в Угрýenichox* *в'íc'íl':e то ме вжє знайímo / в Б'írézichox / то в Угрýenichox чýйут'* / такá музý'ка булá (Берéзичі Лбш, Угрýничі Лбш), *булá систrá в бол'н'íci в Man'évichoх*, *отиráцíйу зробéliвойén:i дохторíi в C'édlischox* (народнорозмовна назва населеного пункту – С'édlischcha, офіційна – Сéдлице Лбш), *казáli в Сtibl'óx magazín'н в отkry'e вс'a* (Стеблі Квл), *при чужóму бátm'kuv'i трóx'i в Йазовn'óx годувáлас'a* (Язвні Рт).

Наведений та проаналізований матеріал дає змогу стверджувати, що витворені в живомовному середовищі ойконімні словоформи зберігають характерні риси досліджуваного ареалу і можуть слугувати одним із джерел його вивчення. Перспективою подальших наукових студій позначені й архаїчні структури засвідчених онімів, фіксовані в сучасних говірках.

Скорочення

В-В Володимир-Волинський
Гр Горохівський
Ів Іваничівський

Розділ 2. ОЙКОНІМІЯ

Квл Ковельський
Квр Ківерцівський
К-К Камінь-Каширський
Лк Локачинський
Лц Луцький
Лбм Любомльський
Лбш Любешівський
Мн Маневицький
Рт Ратнівський
Ст Старовижівський
Тр Турійський
Шц Шацький
Вл Володимирецький
Кс Костопільський

Література

1. Аркушин Г. Л. Реалізація категорії роду іменників у західнополіських говірках // Ze studiów nad gramatyką języka polskiego i ukraińskiego.– Rozprawy Slawistyczne. 9.– Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2006.– S. 21–26.
2. Горпинич В. О. Словник географічних назв України.– К.: Довіра, 2001.– 526 с.
3. Грищенко А. П. Прикметник в українській мові.– К.: Наук. думка, 1978.– 207 с.
4. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові.– К.: Рад. шк., 1974.– 184 с.
5. Прилипко Н. П. До характеристики діалектних прикметникових флексій (родовий відмінок однини) // Українська діалектна морфологія.– К.: Наук. думка, 1969.– С. 152–158.
6. Українська мова: Енциклопедія.– К.: Укр. енциклопедія, 2000.– 752 с.
7. Шульгач В. П. З історичної ойконімії Ровенщини // Студії з ономастики та етимології. 2007 / НАН України. Ін-т укр. мови. Ред. кол.: В. П. Шульгач (відп. ред.) та ін.– К., 2007.– С. 345–350.
8. Шульгач В. П. Ойконімія Волині: Етимологічний словник-довідник.– К.: Кий, 2001.– 189 с.